

Onderwerp

Plan van Aanpak Bedrijfsafval Binnenstad

Opsteller	Ralph Breuer	Behandeldatum	14 maart 2023
Programma	Openbare ruimte	Status	Openbaar
Portefeuillehouder	J.T.J.L.A. Broeren		

Advies

1. Het Plan van Aanpak Bedrijfsafval Binnenstad vast te stellen met als belangrijkste punten:
 - het voornemen om het netwerk van ondergrondse containers voor restafval in de binnenstad open te stellen voor de klanten van commerciële inzamelbedrijven uiterlijk per 1-1-2024 en
 - het voornemen om venstertijden voor de inzameling van bedrijfsafval in te stellen per 1-1-2024.
2. De brief aan de gemeenteraad vast te stellen waarmee wij het plan van aanpak ter informatie aanbieden.

Aanleiding

Op 31 januari 2023 hebben wij het Uitvoeringsbesluit Afvalstoffenverordening Nijmegen 2023 vastgesteld. Daarmee hebben wij een eerste stap gezet om de inzameling van bedrijfsafval te verbeteren en de overlast hiervan te stoppen. Zo hebben wij:

- regels vastgesteld voor het op ordentelijke wijze aanbieden van bedrijfsafval in de openbare ruimte op de dag van inzameling en
- een verbod ingesteld om afvalcontainers in de openbare ruimte te hebben staan behoudens op de dag van inzameling.

Wat betreft het containerverbod hebben wij besloten een overgangstermijn te betrachten tot 01-01-2024 alvorens dit verbod formeel in werking zal treden.

Specifiek voor binnenstad willen wij verder gaan en hebben wij aan de raad toegezegd hier een plan van aanpak voor op te stellen. In het Plan van Aanpak Bedrijfsafval Binnenstad wordt een tweetal voorgenomen maatregelen beschreven die wij uiterlijk per 01-01-2024 willen invoeren; tegelijk met de formele inwerkingtreding van het containerverbod in de openbare ruimte. Tevens wordt een tweetal meer autonome ontwikkelingen beschreven die bijdragen aan een betere scheiding van bedrijfsafval en een duurzamere inzamellogistiek in de binnenstad.

Beoogde impact

De maatregelen en ontwikkelingen in het plan van aanpak zullen uiteindelijk resulteren in een efficiëntere en duurzamere inzamellogistiek van bedrijfsafval in de binnenstad, een binnenstad die leefbaarder en aantrekkelijker is voor bewoners, bedrijven en bezoekers en meer scheiding en hergebruik van bedrijfsafval.

Dit voorstel staat in relatie tot:

- ambitie 3 van het programma Openbare Ruimte *“We zijn een circulaire stad waar we verantwoord omgaan met grondstoffen en deze zoveel mogelijk hergebruiken”*.

Daar binnen levert het een bijdrage aan doel 3.2 *“We stimuleren een betere afvalscheiding bij bedrijven”*.

- Ambitie 1 van het programma bereikbaarheid *“We zijn en blijven een stad die veilig bereikbaar en leefbaar is voor bewoners, bedrijven en bezoekers”*. Daarbinnen levert het een bijdrage aan doel 1.6. *“We hebben zo min mogelijk vuil en rommel op straat om Nijmegen bereikbaar te houden”*
- Ambitie 2 van het programma bereikbaarheid *“We hebben een stad die duurzaam bereikbaar is”*. Daarbinnen levert het een bijdrage aan doel 2.3. *“We stimuleren een slimmere en schonere logistiek”*

Argumenten

1.1. Hoge dichtheid van winkels en woningen in de binnenstad vraagt om meer maatregelen

Met de aanbiedregels voor bedrijfsafval en het containerverbod per 01-01-2024 hebben wij een eerste stap gezet om het aanbieden en inzamelen van bedrijfsafval in de openbare ruimte te verbeteren. Door de hoge dichtheid aan winkels en woningen zullen deze maatregelen voor de binnenstad echter niet voldoende zijn om de aanwezigheid van bedrijfsafval in de openbare ruimte en alle overlast die daarmee gepaard gaat, terug te dringen en daarmee de binnenstad aantrekkelijk en leefbaar te maken.

Specifiek voor de binnenstad willen wij het aanbieden en inzamelen van bedrijfsafval daarom nog verder verbeteren. Wij hebben de raad toegezegd hier een plan van aanpak voor op te stellen. Het Plan van Aanpak Bedrijfsafval Binnenstad beschrijft een tweetal voorgenen maatregelen die wij uiterlijk per 01-01-2024 willen invoeren. Het betreft:

- het open stellen van het netwerk van ondergrondse containers voor restafval in de binnenstad voor de klanten van commerciële inzamelbedrijven en
- het instellen van venstertijden voor het aanbieden van bedrijfsafval in de openbare ruimte ter inzameling.

In het plan van aanpak worden de achtergronden van deze beide maatregelen beschreven, de randvoorwaarden die wij daarbij hanteren, en hoe wij in de uitwerking van beide maatregelen participeren met de stakeholders. In de periode tot 01-01-2024 werken wij deze beide maatregelen nader uit in samenwerking met de stakeholders. De uitkomsten van beide trajecten zullen wij uiteindelijk vaststellen en opnemen in het uitvoeringsbesluit.

Verder beschrijft het plan van aanpak nog een tweetal meer autonome ontwikkelingen die relevant zijn voor een betere scheiding van bedrijfsafval en een duurzame inzamellogistiek in de binnenstad. Deze ontwikkelingen vragen van ons echter geen verdere besluitvorming.

1.2. Open stellen netwerk ondergrondse restafvalcontainers binnenstad biedt vele voordelen

Eind 2019 is in de binnenstad een netwerk van ondergrondse containers voor restafval gerealiseerd voor alle huishoudens in de binnenstad. Aan het gebruik van de container is een tarief gekoppeld van € 1,09 per keer. Bedrijven die aan het Reinigingsrecht deelnemen, maken ook van dit netwerk gebruik. Zij betalen naast het tarief per keer een vast tarief Reinigingsrecht.

Het voornemen is dit ondergronds containernetwerk in de binnenstad onder strikte voorwaarden open te gaan stellen voor het bedrijfsmatige restafval van de klanten van de commerciële afvalinzamelaars. De effecten van deze maatregel zijn:

- *Een aantrekkelijk alternatief met hoog serviceniveau voor de binnenstadondernemers:*
We bieden binnenstadondernemers een aantrekkelijke mogelijkheid om zich 24/7 van hun bedrijfsmatig restafval te kunnen ontdoen én een alternatief voor het inpandig opslaan van bedrijfsmatig restafval als gevolg van het containerverbod.
- *Een aantrekkelijke binnenstad:*
Er staat veel minder bedrijfsmatig restafval aan de straat ter inzameling door commerciële inzamelaars, waardoor het straatbeeld sterk verbetert.
- *Een afname vervoersbewegingen:*
Het aantal vervoersbewegingen van commerciële inzamelwagens neemt af, omdat er veel minder bedrijfsmatig restafval aan de straat staat ter inzameling.
- *Concurrentie blijft behouden:*
Commerciële inzamelaars kunnen gewoon contracten met hun klanten in de binnenstad blijven afsluiten ondanks dat het bedrijfsmatig restafval wordt ingezameld via de ondergrondse containers die door Dar worden geledigd.
- *Vrijwilligheid deelname:*
Uiteraard zijn binnenstadondernemers niet verplicht om van het ondergronds containernetwerk gebruik te maken. Het gemak is echter dermate groot dat naar verwachting veel ondernemers dat wel zullen gaan doen; mede in het vooruitzicht van het aanstaande containerverbod per 01-01-2024. De mogelijkheid blijft bestaan om bedrijfsmatig restafval op te laten halen door een commerciële inzamelaar. Het afval moet dan wel binnen de voorgestane venstertijden worden aangeboden óf buiten die venstertijden direct aan de deur aan de inzamelaar worden overgedragen.

De beoogde openstelling zou uiterlijk per 01-01-2024 zijn beslag moeten krijgen; tegelijk met de inwerkingtreding van het containerverbod.

1.3. Deelname aan het ondergronds containernetwerk onder strikte voorwaarden

De gemeente is eigenaar van het containernetwerk en draagt ad ultimo de finale verantwoordelijkheid voor een goede functionaliteit, het gebruik en beheer van deze containers en de inzameling. Aan het gebruik van de ondergrondse containers stellen we daarom in elk geval de volgende voorwaarden:

- *Kosten:* Uitgangspunt is dat openstelling niet tot extra lasten voor de gemeente leidt;
- *Verwerking:* De verwerking van het huishoudelijke én bedrijfsmatige restafval in de ondergrondse containers vindt plaats bij ARN;
- *Één uniform tarief per klik voor alle feitelijke gebruikers:*
Alle feitelijke gebruikers van de ondergrondse containers (i.e. huishoudens, bedrijven die deelnemen aan het reinigingsrecht en klanten van commerciële inzamelbedrijven) moeten hetzelfde tarief per gebruik van de container betalen. Dat tarief is nu € 1,09.
- *Geen swill:* Het aanbieden van swill (i.e. de organische stroom uit de horeca) op de ondergrondse containers wordt niet toegestaan.
- *Regie:* de gemeente houdt de regie en bepaalt de condities waaronder commerciële inzamelaars en hun klanten gebruik kunnen maken van de ondergrondse containers;
- *Geen grote bedrijven met veel restafval:* Het ondergronds containernetwerk heeft voldoende capaciteit om het bedrijfsmatige restafval van kleinere ondernemingen in de binnenstad te kunnen inzamelen. De capaciteit is echter niet voldoende om grote stromen van grotere bedrijven aan te kunnen. Daar is het ook niet voor bedoeld.

Als gedurende het traject nog andere randvoorwaarden relevant blijken te zijn, nemen wij deze mee bij de uiteindelijke besluitvorming.

1.4. Venstertijden leiden tot een aantrekkelijkere en leefbaardere binnenstad

Met het instellen van venstertijden voor de inzameling (bijvoorbeeld: maandag t/m vrijdag van 09.00-11.00 uur) beperken we de aanwezigheid van bedrijfsafval in de openbare ruimte tot de venstertijden en maken de binnenstad daarmee aantrekkelijker en leefbaarder.

1.5. Aanbieden buiten venstertijden blijft mogelijk door directe overdracht

De mogelijkheid blijft bestaan om bedrijfsafval buiten de venstertijden in te laten zamelen, máár het afval dient dan aan de deur van de klant direct te worden overgedragen aan de afvalinzamelaar, zodat er geen afval of inzamelmiddel in de openbare ruimte staat.

1.6. Efficiëntere en effectievere toezicht en handhaving met venstertijden

Zonder venstertijden is het voor medewerkers van bureau toezicht en handhaving lastig om te kunnen beoordelen of bedrijfsafval wel op de juiste inzameldag is aangeboden of niet. Met de instelling van venstertijden hoeven toezichthouders niet meer te controleren of het afval wel op de juiste inzamel~~dag~~ aan de straat staat, maar vooral buiten of binnen de venstertijden. Al het aangetroffen bedrijfsafval buiten de venstertijden staat daar ongeoorloofd ongeacht de inzameldag.

1.7. Minder verkeersdruk over de dag

Met de instelling van venstertijden dringen we het totaal aantal vervoersbewegingen van inzamelwagens niet terug, maar beperken we wel de overlast ervan tot binnen de venstertijden.

1.8. Gedragen voorstel voor venstertijden

De bedrijven in de binnenstad zijn divers van aard en hebben veelal ook verschillende openingstijden. Dat maakt het bepalen van venstertijden waarin bedrijfsafval buiten mag worden gezet tot een uitdaging. We benutten de periode tot de inwerkingtreding van het containerverbod per 1 januari 2024 daarom om in samenwerking met het Huis voor de Binnenstad en andere stakeholders te komen tot een zo gedragen mogelijk voorstel.

2.1. Informeren raad over de maatregelen en de participatie

Wij bieden de raad het Plan van Aanpak Bedrijfsafval Binnenstad ter informatie aan. Daarmee geven we uitvoering aan een tweetal toezeggingen. Met het plan van aanpak geven wij onder meer inzicht aan de raad welke maatregelen wij voornemens zijn om te treffen en op welke wijze wij stakeholders hierbij gaan betrekken. In onze brief geven wij aan open te staan voor eventuele opmerkingen en/of aanvullingen vanuit de raad.

Kanttekeningen

Zonder venstertijden zal er nog steeds gedurende een groot deel van elke dag legaal bedrijfsafval aan de straat staan. Zonder venstertijden dringen we dat niet terug. Hoe lastig het wellicht ook moge zijn om tot een gedragen voorstel te komen is het wel essentieel dát er uiteindelijk een venstertijd komt! Dat betekent concreet dat als er geen gedragen voorstel komt, het gemeentebestuur zelf een keuze zal moeten maken voor venstertijden.

Financiën

Om de maatregelen in het plan van aanpak ten uitvoer te brengen en de aanbiedregels en het aanstaande containerverbod uit te dragen naar de binnenstadondernemers stellen wij

een gemeentelijk projectleider aan. De kosten hiervoor worden geraamd op ca. € 80.000 en gefinancierd vanuit het Programma Openbare Ruimte, taakveld afval.

Vervolg

Eerst informeren en communiceren en dan pas handhaven

We realiseren ons dat de nieuwe aanbiedregels, het aanstaande containerverbod en de voorgenomen openstelling van het ondergronds containernetwerk en instelling van venstertijden veel veranderingen zijn voor de binnenstadondernemers en de commerciële inzamelbedrijven. Daarom ligt onze focus in de overgangsperiode tot 1 januari 2024 in eerste instantie op het informeren van en communiceren met ondernemers en inzamelaars en dat primair voor de binnenstad. Dat doen wij in samenwerking met het Huis voor de Binnenstad. In dat traject geven wij ook uitvoering aan de door de raad aangenomen motie 'bakkie doen'. Pas na een periode van informeren en voorlichten zullen we waar nodig overgaan op het waarschuwen en vervolgens sanctioneren van overtreders.

Ruimte voor mogelijke aanvullingen vanuit de raad

De raad heeft belangstelling voor de maatregelen rondom het aanbieden en inzamelen van bedrijfsafval in de binnenstad. Mocht het plan van aanpak nog tot opmerkingen en/of aanvullingen vanuit de raad leiden, dan hebben wij nog voldoende ruimte om deze mee te nemen in het traject om de maatregelen uit te werken.

Evaluatie

Eind 2024 / begin 2025 zullen wij een evaluatie doen naar de effecten van de maatregelen die in het Plan van Aanpak Bedrijfsafval Binnenstad zijn opgenomen.

Bijlage(n)

Plan van Aanpak Bedrijfsafval Binnenstad.

Brief aan de raad